

Matura z języka polskiego

MAJ 2015

Egzamin z języka polskiego na poziomie podstawowym jest obowiązkowy dla wszystkich. Składa się z 2 części:

Ustnej

Pisemnej

CZĘŚĆ USTNA

Egzamin maturalny z języka polskiego w części ustnej sprawdza umiejętność tworzenia wypowiedzi na określony temat, zgodnej z zasadami poprawności językowej, logiki i retoryki. Inspiracją do wypowiedzi jest **tekst kultury, czyli:**

1. TEKST POPULARNONAUKOWY Z WIEDZY O JĘZYKU

2. TEKST LITERACKI

3. TEKST IKONICZNY

[jeden typ tekstu w jednym zadaniu]

CZĘŚĆ USTNA

Cechy zadania egzaminacyjnego

- Zadanie składa się z polecenia i tekstu.
- Zadanie daje możliwość weryfikacji sfunkcjonalizowanej (nie odtwórczej) wiedzy zdającego oraz jego umiejętności analityczno-interpretacyjnych (w odniesieniu do tekstu źródłowego wskazanego w zadaniu i związanych z nim problemowo przywołań różnych kontekstów). Wiedza językowa i teoretycznoliteracka pełni tu rolę czynnika wspomagającego lekturę tekstów kultury.
- Zadanie odwołuje się do umiejętności (i wiadomości) wskazanych w podstawie programowej dla IV etapu edukacji polonistycznej (oraz etapów niższych).

CZĘŚĆ USTNA

Wykonanie zadania egzaminacyjnego wymaga:

- ☐ rozpoznania zadanej w poleceniu intencji i przygotowania wypowiedzi zgodnie z tą intencją;
- ☐ odczytania (interpretacji) dołączonego tekstu kultury pod kątem wskazanego w poleceniu problemu;
- ☐ odwołania się do innych tekstów kultury (dowolnych) i problemów, które łączą się z tematem wypowiedzi;
- ☐ opracowania wypowiedzi pod względem kompozycyjnym i językowo-stylistycznym;
- ☐ wygłoszenia wypowiedzi zgodnie z zasadami kultury żywego słowa;
- ☐ udziału w rozmowie dotyczącej wygłoszonej wypowiedzi monologicowej.

CZĘŚĆ USTNA

	PRZEBIEG EGZAMINU	CZAS TRWANIA
CZYNNOŚCI ORGANIZACYJNE	Zdający losuje zadanie egzaminacyjne.	-
PRZYGOTOWANIE WYPOWIEDZI MONOLOGOWEJ	Zdający przygotowuje się do wygłoszenia wypowiedzi na wylosowany temat (może w tym czasie przygotować ramowy plan wypowiedzi, konspekt, notatki pomocnicze).	Nie więcej niż 15 minut
WYPOWIEDŹ MONOLOGOWA	Zdający wygłasza wypowiedź monologową.	Okolo 10 minut
ROZMOWA	Zdający uczestniczy w rozmowie z zespołem przedmiotowym (dotyczącej wygłoszonej wypowiedzi monologowej).	Okolo 5 minut

CZĘŚĆ USTNA

Elementy oceny:

1. Meritum wypowiedzi monologicznej 40% (16 pkt).
2. Organizacja wypowiedzi monologicznej 20% (8 pkt).
3. Język i styl wypowiedzi monologicznej i dialogowej 20% (8 pkt).
4. Meritum wypowiedzi dialogowej i przestrzeganie zasad uczestniczenia w rozmowie 20% (8 pkt).

ŁĄCZNIE 40 PUNKTÓW

CZĘŚĆ PISEMNA

Test

- Sprawdza umiejętność wykonywania operacji na tekście nieliterackim dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach

Wypracowanie

- Sprawdza umiejętność tworzenia wypowiedzi argumentacyjnej lub interpretacyjnej

CZĘŚĆ PISEMNA

Część testowa arkusza egzaminacyjnego składa się z dwóch zestawów, z których każdy obejmuje:

- a) tekst lub dwa teksty liczące łącznie nie więcej niż 500 słów,
- b) wiązkę 5–7 zamkniętych i/lub otwartych zadań do tekstu z miejscem na wpisanie odpowiedzi.

Zdający rozwiązuje zadania w obu zestawach.

Łącznie w obu zestawach składających się na test znajdzie się 10–13 zadań zróżnicowanych pod względem formy oraz sprawdzających różne kompetencje.

CZĘŚĆ PISEMNA

Tekst

Teksty, do których odnoszą się zadania, zgodnie z podstawą programową mogą mieć charakter popularnonaukowy, publicystyczny lub polityczny.

Zadania egzaminacyjne

Zadania w teście mogą mieć formę zamkniętą lub otwartą. Nie ograniczają się do sprawdzania umiejętności wyszukiwania informacji w tekście, ale – obligatoryjnie – służą rozpoznaniu poziomu umiejętności analizy tekstu i jego przekształceń, a także świadomości językowej. Zadania sprawdzają także znajomość utworów literackich, których, zgodnie z podstawą programową, nie wolno pominąć w procesie kształcenia (oznaczonych w podstawie gwiazdką).

CZĘŚĆ PISEMNA

Część arkusza egzaminacyjnego, w której sprawdza się umiejętność tworzenia wypowiedzi argumentacyjnej, zawiera dwa tematy wypracowania do wyboru:

1. wymagający napisania rozprawki,
2. wymagający interpretacji tekstu poetyckiego.

Zdający realizuje jeden, wybrany przez siebie temat.

CZĘŚĆ PISEMNA

ROZPRAWKA

Zadanie składa się z polecenia i tekstu epickiego lub dramatycznego.

Rozprawka na poziomie podstawowym jest formą wypowiedzi pisemnej na podany temat, która wymaga od zdającego:

- zrozumienia załączonego do polecenia tekstu literackiego (epickiego lub dramatycznego);
- sformułowania własnego stanowiska (tezy lub hipotezy) wobec problemu postawionego w poleceniu i odnoszącego się do zamieszczonego w arkuszu tekstu literackiego;
- rzeczowego uzasadnienia swojego stanowiska;
- napisania wypowiedzi, którą powinien cechować widoczny zamysł kompozycyjny, wyrażający się w funkcjonalnej segmentacji i uporządkowaniu tekstu stosownie do wskazanego gatunku wypowiedzi;
- odwołania się do załączonego tekstu oraz do wybranego tekstu/wybranych tekstów kultury.

W przypadku, jeśli dany tekst literacki jest fragmentem lektury oznaczonej w podstawie jako obowiązkowa, uczeń powinien także odwołać się do całości utworu.

Szczegółowe wskazówki dotyczące liczby tekstów i sposobu odwołania się do nich znajdują się w poleceniu;

Wypracowanie nie może liczyć mniej niż 250 słów.

CZĘŚĆ PISEMNA

INTERPRETACJA TEKSTU POETYCKIEGO

Zadanie składa się z polecenia i utworu poetyckiego lub jego fragmentu.

Praca interpretacyjna powinna polegać na przedstawieniu propozycji odczytania utworu poetyckiego, czyli zaprezentowaniu zrozumianych przez zdającego sensów tekstu. Zadaniem zdającego jest uzasadnienie postawionej tezy/hipotezy interpretacyjnej za pomocą argumentów pozwalających na jej uprawomocnienie. Uzasadnienie powinno znajdować potwierdzenie nie tylko w tekście, ale także w kontekstach (np. biograficznym, historycznoliterackim, filozoficznym, kulturowym).

CZĘŚĆ PISEMNA

Część argumentacyjna powinna zawierać ustalenia analityczne dotyczące na przykład:

- elementów dostrzeżonej w utworze sytuacji komunikacyjnej;
- kompozycji tekstu oraz jej funkcji;
- cech stylu wypowiedzi i użytych w niej środków językowych (zwłaszcza artystycznych) oraz ich funkcji;
- dosłownych i niedosłownych znaczeń poszczególnych elementów utworu (w tym jego tytułu), zwłaszcza metaforycznych, alegorycznych i symbolicznych;
- przynależności gatunkowej tekstu;
- kreacji świata przedstawionego (w tym funkcji motywów literackich występujących w przeczytanym tekście).

CZĘŚĆ PISEMNA

Praca interpretacyjna winna zawierać wyprowadzone z tych ustaleń wnioski służące osiągnięciu głównego celu pracy, czyli zaprezentowaniu odczytania dzieła.

Zdający może zbudować wypowiedź w rozmaity sposób:

- ❖ - w porządku linearnym prowadzącym od poszczególnych ustaleń analitycznych do wniosków natury ogólnej;
- ❖ - w porządku linearnym prowadzącym od postawienia tezy/hipotezy poprzez prezentację argumentów w postaci ustaleń szczegółowych, po sformułowanie wniosku;
- ❖ - w porządku nielinearnym – zgodnie z pojawiającymi się skojarzeniami, rozszerzającymi krąg ustaleń lub je zawężającymi i pogłębiającymi.

CZĘŚĆ PISEMNA

OCENIANIE:

1. TEST

W części testowej każda odpowiedź jest punktowana. Liczba punktów do uzyskania jest podana w arkuszu egzaminacyjnym obok zadania, a w kryteriach oceniania uszczegółowione są zasady przyznawania punktów.

ŁĄCZNIE MOŻNA UZYSKAĆ 20 PUNKTÓW

CZĘŚĆ PISEMNA

OCENIANIE:

2. ROZPRAWKA

ŁĄCZNIE 50 PKT

KRYTERIUM	PUNKTACJA
Sformułowanie stanowiska wobec problemu podanego w poleceniu	6 – 3 – 0
Uzasadnienie stanowiska	18 – 12 – 8 – 4 – 0
Poprawność rzeczowa	4 – 2 – 0
Zamysł kompozycyjny	6 – 3 – 0
Spójność lokalna	2 – 1 – 0
Styl tekstu	4 – 2 – 0
Poprawność językowa	6 – 3 – 0
Poprawność zapisu	4 – 2 – 0

CZĘŚĆ PISEMNA

OCENIANIE:

3. INTERPRETACJA

ŁĄCZNIE 50 PKT

KRYTERIUM	PUNKTACJA
Koncepcja interpretacyjna	9 – 6 – 3 – 0
Uzasadnienie tezy interpretacyjnej	15 – 10 – 5 – 0
Poprawność rzeczowa	4 – 2 – 0
Zamysł kompozycyjny	6 – 3 – 0
Spójność lokalna	2 – 1 – 0
Styl tekstu	4 – 2 – 0
Poprawność językowa	6 – 3 – 0
Poprawność zapisu	4 – 2 – 0

PRZYKŁADOWE ARKUSZE EGZAMINACYJNE
ORAZ SZCZEGÓŁOWE OPISY WYMAGAŃ DO MATURY
ZNAJDUJĄ SIĘ W INFORMATORZE DOSTĘPNYM NA STRONIE

WWW.CKE.EDU.PL